Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1882. Wydano i rozesłano dnia 20. Października 1882. **Część XXVI.**

Nr. 81.

Obwieszczenie

c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 10 września 1882 l. 9404/pr. w sprawie statutu Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i gwarancyi kraju za listy zastawne powyższego banku.

Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdziło w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami załączony statut Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Co się wskutek reskryptu wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5 września 1882 l. 12983 podaje niniejszem do powszechnej wiadomości z nadmienieniem, że Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 27 kwietnia 1882 zatwierdzić najmiłościwiej uchwałę Sejmu krajowego z dnia 21 października 1881, mocą której kraj przyjął porękę za dotrzymanie zobowiązań z wydawania listów zastawnych przez Bank powyższy wynikających.

C. k. Namiestnik

Potocki w. r.

Statut

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Cel, firma i zakres działania.

§. 1.

W myśl uchwały Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z dnia 21 października 1881, ustanawia się w celu podniesienia dobrobytu w kraju, a w szczególności dla popierania rozwoju rolnictwa, przemysłu i handlu, zakład kredytowy pod nazwą „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“ jako samoistną osobę moralną (jurystyczną). Na założenie tej instytucyi przeznacza Sejm krajowy fundusz w wysokości jednego miliona zł. w. a.

§. 2.

Zakład ten ma siedzibę we Lwowie.

W pieczęci swej używać ma herbu krajowego z nazwą powyższą w obwódce. Firma Banku krajowego (po polsku „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“; po niemiecku: „Landesbank des Königreichs Galizien und Lodomerien mit dem Grossherzogthume Krakau“; po francusku: „Banque du royaume de Galicie et Lodomérie avec le grand duché de Cracovie“) podpisywaną będzie przez dwóch dyrektorów albo przez jednego dyrektora i jednego prokurzystę.

§. 3.

Bank krajowy składa się z dwóch oddziałów, t. j. hipotecznego i bankowego.

A. Oddział hipoteczny obejmuje udzielanie pożyczek hipotecznych, spłacalnych ratami. Pożyczki te nie mogą być niższe niż 100 zł. i udzielane będą w listach zastawnych wydawanych do wysokości sumy udzielonych pożyczek hipotecznych.

Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań wypływających z emisyi listów zastawnych.

B. Oddział bankowy obejmuje następujące czynności:

a) nabywanie wierzytelności i ściąganie tychże na własny i obcy rachunek, umawianie się z dłużnikami i wierzycielami o ich spłatę w ratach;

b) nabywanie i sprzedawanie własnych listów zastawnych, oraz obligacyi krajowych;

c) eskontowanie wylosowanych własnych listów zastawnych, oraz kuponów od tych listów;

d) udzielanie zaliczek na własne listy zastawne, na urzędownie na giełdzie notowane listy zastawne innych w kraju istniejących zakładów hipotecznych, na krajowe obligacye i w ogóle na papiery wartościowe, w których kapitały pupilarne lokowane być mogą;

e) eskontowanie weksli, w szczególności weksli przedkładanych przez kasy oszczędności, powiatowe i gminne kasy pożyczkowe, stowarzyszenia zaliczkowe i inne, oparte na ustawie z d. 9 kwietnia 1873 D. u. p. nr. 70, jak również przez koła kredytowe, tudzież reeskontowanie weksli;

f) udzielanie pożyczek gminom i powiatom, kasom oszczędności, kasom pożyczkowym gminnym i powiatowym, stowarzyszeniom zaliczkowym i innym opartym na ustawie z d. 9 kwietnia 1873 D. u. p. nr. 70, oraz kołom kredytowym na skrypta notaryalne

g) udzielanie zaliczek na płody rolnicze, górnicze i przemysłowe na podstawie listów składowych (warrants) przez zarządy zakładów publicznych wystawione, oraz udzielanie pożyczek na zastawy;

h) przyjmowanie gotówki na asygnaty kasowe i na rachunek bieżący; asygnaty kasowe nie mogą opiewać na kwoty niższe niż 100 zł., a ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić jednego miliona zł;

i) przyjmowanie depozytów;

k) prowadzenie towarowego interesu komisowego;

l) pośredniczenie w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw rolniczych, przemysłowych i handlowych, oraz udzielanie im pożyczek;

m) udzielanie pożyczek na przedsiębiorstwa melioracyjne, ułatwianie na drodze kredytu tworzeniu się spółek melioracyjnych, a względnie wykonywanie robót melioracyjnych na rachunek osób trzecich.

II. Interesa hipoteczne.

A. Udzielanie pożyczek.

§. 4.

Bank krajowy udziela pożyczek:

1. na posiadłości ziemskie w Galicyi i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem położone i zapisane w księgach hipotecznych;
2. na zapisane w księgach hipotecznych domy murowane mieszkalne w miejscowościach podlegających podatkowi domowo czynszowemu, które oznaczy Wydział krajowy.

§. 5.

Bank krajowy udzielić może tylko pożyczki, ubezpieczone hipotecznie w ten sposób, żeby udzielona pożyczka z doliczeniem poprzedzających ją na hipotece ciężarów, mieściła się w pierwszej połowie wartości hipoteki, lub też jeżeli wierzyciele hipoteczni złożą oświadczenie wciągnięte następnie do ksiąg hipotecznych, że odstępują bankowi pierwszeństwo hipoteczne dla pożyczki zamierzonej, i dla praw połączonych z nią podług statutów, tak, ażeby pożyczka ubezpieczoną została w pierwszej połowie wartości hipoteki.

§. 6.

Domy, na które Bank udziela pożyczki, tudzież budynki gospodarcze, których wartość uwzględniono przy udzieleniu pożyczki na posiadłość ziemską muszą być w zakładzie przez Wydział krajowy wskazanym w ten sposób od ognia ubezpieczone, żeby suma zabezpieczona bez pozwolenia Banku nie mogła być wypłacona ubezpieczonemu.

§. 7.

Bank krajowy ocenia wartość hipoteki, która ma służyć za podstawę pożyczki, z uwzględnieniem stokrotnego podatku gruntowego, katastralnych oszacowań przychodu, kontraktów kupna i dzierżawy, miejscowych cen ziemi, czynszów dzierżawnych, działów familijnych i przeprowadzonych detaksacyi sądowych. Jako wartość domów czynszowych znajdujących się w dobrym stanie, może Bank krajowy przyjąć najwyżej kwotę wynikłą z obliczenia w ten sposób uskutecznionego, że z przeciętnego dochodu ostatnich sześciu lat, a przy domach w późniejszym czasie zbudowanych, z prze-

ciętnego dochodu rocznego od czasu, jak są zamieszkane, strąconą zostanie jedna trzecia część, a w miarę stosunków miejscowych więcej aż do połowy, zaś reszta kapitalizowana najmniej po 5 od sta. W żadnym jednak razie kwota strącona z dochodu rocznego nie może być mniejszą, niż suma podatkowa wraz z dodatkami, opłacanymi przeciętnie z domu, o który chodzi w latach wziętych za podstawę przy obliczeniu dochodu.

Jako podstawa ocenienia wartości hipoteki tak co do posiadłości wiejskich, jak i miejskich, służyć może także oszacowanie przedsięwzięte na żądanie i koszt proszącego o pożyczkę.

Pożyczki hipoteczne udzielane na podstawie osobnego oszacowania, o ile co do dóbr przenoszą 50.000 zł,. a co do domów 25 000 zł., wymagają przyzwolenia Rady nadzorczej.

Bliższe szczegóły co do postępowania przy ocenianiu wartości hipoteki i udzielaniu pożyczek zawiera regulamin.

§. 8.

Bank krajowy może odmówić pożyczki bez podania powodów.

§. 9.

Przy nabyciu istniejącej już wierzytelności hipotecznej muszą być zapewnione takie same prawa, jakich zakład wymaga przy każdej pożyczce.

Wrazie gdyby pierwotny skrypt dłużny temu postanowieniu nie odpowiadał, natenczas ma być uzupełnionym w tej mierze przez dodatkowe oświadczenie właściciela, którego nieruchomość obciążoną jest ową wierzytelnością, w razie potrzeby także przez odpowiednie oświadczenie ze strony innych wierzycieli hipotecznych.

§. 10.

Mimo wypełnienia wszystkich wskazanych warunków, wypłata pożyczki może być odmówiona:

a) jeżeli od czasu przyznania pożyczki wartość hipoteki tak się zmniejszyła, że nie przedstawia już dostatecznego bezpieczeństwa w myśl statutu (§. 5);
b) jeżeli proszący o pożyczkę w przeciągu dni 30 po uwiadomieniu, że pożyczka przygotowaną jest do wydania, takowej nie podniósł;
c) jeżeli zmarł proszący o pożyczkę;
d) jeżeli utworzono konkurs do jego majątku;
e) jeżeli sądowa licytacya realności ofiarowanej na hipotekę jest w toku.

B) Stosunek dłużnika hipotecznego do zakładu.

§. 11.

Dłużnik ma w skrypcie dłużnym poddać się wyraźnie statutom działu hipotecznego Banku krajowego jako obowiązującej dlań normie.

Pod tym warunkiem wchodzą w zastosowanie postanowienia zawarte w tym rozdziale, a obowiązujące dłużnika.

Dłużnik obowiązany jest oznaczone w skrypcie dłużnym raty (obejmujące spłatę prowizyi i kapitału) spłacać w ustanowionych półrocznych terminach z góry, tudzież uiszczać równocześnie dodatek na koszta zarządu.

Stopę procentową pożyczek i wysokość dodatku na koszta zarządu ustanowi Wydział krajowy na przedstawienie Dyrekcyi i po wysłuchaniu Rady nadzorczej.

§. 12.

Dłużnik może spłacić kapitał pożyczony także przed upływem ustanowionego terminu w całości, lub części, jeżeli kwota kapitału, której spłatę ofiaruje, wynosi jedną lub więcej całych umówionych rat kapitałowych, i jeżeli dłużnik rzeczoną kwotę sześć miesięcy pierwej wypowie, albo uiści od niej umówioną prowizyę za czas do upływu tego terminu niedostający.

Wszelkie spłaty kapitału ponad plan umorzenia mogą być uskutecznione jedynie w jednym z terminów, dla spłaty rat ustanowionych.

§. 13.

Prowizya i umówione raty umorzenia mają być zawsze uiszczane w gotówce, w wylosowanych i płatnych już listach zastawnych, lub zapadłych kuponach, wszelkie zaś spłaty kapitału, któreby dłużnik chciał uskutecznić nad plan umorzenia, wolno mu uiścić w listach zastawnych wartości nominalnej, lub w gotówce.

§ 14.

Dla ulżenia dłużnikom każdy termin spłaty rat pożyczkowych obejmować będzie dni piętnaście, tak, że dopiero po upływie piętnastego dnia od nieuiszczonych rat obliczaną będzie prowincya zwłoki, która jedynie w gotówce może być uiszczoną.

§. 15.

Bank upoważnionym jest żądać od dłużnika:

a) ażeby się wykazał uiszczeniem opłaty asekuracyjnej od budynków, których wartość została wzięta w rachubę przy wymiarze pożyczki;

b) aby wykazał się uiszczeniem podatków opłacanych z nieruchomości za hipotekę służącej;

c) aby wykazał się uiszczeniem prowizyi od innych kapitałów, ciążących na tej samej hipotece, a poprzedzających pożyczkę zaciągniętą w zakładzie.

§. 16.

Bank krajowy ma prawo nawet bez porozumienia się z dłużnikiem hipotecznym dopełniać na jego rachunek wypłaty należnych z dóbr obciążonych pożyczką hipoteczną podatków i innych ciężarów, jak niemniej renty i procentów od kapitału, poprzedzającego na hipotece wierzytelność banku, oraz premii asekuracyjnej.

Bank krajowy może umówić się z jednym z zakładów asekuracyjnych krajowych o spłatę premii asekuracyjnej z kasy swojej i żądać od dłużnika hipotecznego zwrotu takowej przy spłacie rat amortyzacyjnych pożyczki.

§. 17.

Jeżeli dłużnik nie uiści w oznaczonym terminie raty w skrypcie dłużnym ustanowionej, będzie Bank krajowy uprawnionym ściągnąć w drodze egzekucyjnej całą należytość swoją bez poprzedniego wypowiedzenia.

Wrazie jeżeli hipoteka takiej uległa zmianie, że nie daje już Bankowi krajowemu zabezpieczenia w statucie wymaganego, służy zakładowi prawo wypowiedzenia całej wierzytelności na trzy miesiące bez względu na pierwotnie umówiony termin spłaty.

§. 18.

Dłużnik może żądać w każdym czasie pokwitowania na spłaconą dotąd część pożyczki z zezwoleniem na wykreślenie tej spłaconej sumy ze stanu biernego nieruchomości za hipotekę służącej.

§. 19.

Jeżeli przynajmniej czwarta część pożyczonego kapitału spłaconą została, może dłużnik żądać ustanowienia nowego planu amortyzacyjnego dla reszty pożyczki.

§. 20.

Celem ściągnięcia zapadłych prowizyi i rat umarzających od pożyczek hipotecznych, może Bank żądać egzekucyi politycznej w myśl ustawy z dnia 21. czerwca 1882 (Dz. u. p. Nr. 81) lub egzekucyi sądowej. Inne należytości, które dłużnik hipoteczny zobowiązał się uiścić, może Bank ściągnąć w drodze egzekucyi sądowej.

W razie egzekucyi sądowej służą zakładowi przywileje wymienione w art. II. do IV rozporządzenia ministeryalnego z dnia 28. października 1865 Nr. 110 Dz. p. p., zaś w razie sekwestracyi prawo określone w §. 5 rozporządzenia ministeryalnego z 18 lipca 1859 (Dz. p. p. Nr. 130).

§. 21.

Bankowi krajowemu służy wolność od opłat przy dokumentach, oraz wolność od opłaty stempla od wydawanych listów zastawnych i kuponów w myśl ustawy z dnia 10. lipca 1865, Nr. 55 Dz. p. p. i rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 16 stycznia 1866, Nr. 9 Dz. p. p.

Wszelkie inne opłaty stemplowe, lub w innej formie pobierane, jakieby należały skarbowi publicznemu od pożyczki hipotecznej lub połączonych z nią czynności, winien dłużnik ponosić.

C) Listy zastawne.

§. 22.

Na podstawie udzielonych w myśl niniejszego statutu pożyczek hipotecznych, Bank krajowy wydawać będzie listy zastawne, t. j. dokumenta zapewniające właścicielom tychże wypłaty procentów i kapitału pod warunkami, w samych listach zastawnych wyszczególnionemi.

§. 23.

Ogólna suma listów zastawnych, znajdujących się w obiegu, nie może przekraczać w żadnym razie ogólnej sumy równoczesnych wierzytelności hipotecznych zakładu.

W razie spłaty pożyczek hipotecznych w gotówce przed upływem ustanowionego terminu, winien bank wycofać z obiegu odpowiadającą spłaconemu kapitałowi ilość listów zastawnych.

§. 24.

Wszelkie spłaty pożyczonych kapitałów uiszczane czy to w przepisanych półrocznych ratach, czy też naraz w skutek wypowiedzenia pożyczki, mają wpływać do funduszu umorzenia, który przeznaczony jest wyłącznie na umorzenie listów zastawnych wylosowanych podług wartości nominalnej.

§. 25.

Opłata procentów i kapitału poręczona zostaje posiadaczom listów zastawnych wierzytelnościami hipotecznemi Banku krajowego, innemi jego aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie gwarancyą funduszu krajowego w myśl uchwały Sejmu krajowego z dnia 21 października 1881.

§. 26.

Każdy list zastawny ma zawierać:

a) oznaczenie kapitału, na który opiewa;
b) stopę procentową i terminy opłaty procentów;
c) walutę, w której kapitał i procenty będą płacone;
d) termin umorzenia kapitału;
e) przyrzeczenie opłaty procentów i kapitału ze strony Banku krajowego.
f) podpis i pieczęć dyrekcyi;
g) potwierdzenie Rady nadzorczej i ustanowionego komisarza, że list zastawny wydano na podstawie nabytej przez bank odpowiadającej statutowi wierzytelności hipotecznej;
h) powołanie się na przysługującą listom zastawnym Banku krajowego gwarancyę funduszu krajowego, wreszcie
i) na odwrotnej stronie paragrafy statutu, odnoszące się do listów zastawnych.

§. 27.

Stopa procentowa listów zastawnych zawsze ma być równą stopie procentowej pożyczek, na których podstawie listy zostały wydane.

§. 28.

Listy zastawne opiewają na okaziciela i mają przydane: arkusz z półrocznemi kuponami procentowymi i talonem na dalsze kupony.

§. 29.

Listy zastawne będą opiewać na 50 zł., 100 zł., lub wyższe, przez 100 podzielne kwoty.

§. 30.

Czas obiegu listów zastawnych może być oznaczonym z góry, lub też zależnym od wylosowania.

§. 31.

Jeżeli list zastawny ściągnięty zostaje z obiegu, należące doń a niezapadłe jeszcze kupony muszą być zwrócone.

W braku tych kuponów potrącona będzie w gotówce ich wartość nominalna, jeżeli amortyzacya w drodze prawnej nie została przeprowadzoną.

§. 32.

Zapadłe kupony od listów zastawnych, kwity procentowe i wylosowane listy zastawne będą wypłacane w kasach Banku krajowego i w innych miejscach, które dyrekcya z uwzględnieniem dogodności interesowanych oznaczy i poda do publicznej wiadomości. Procenta zapadłe a nie pobrane w przeciągu lat trzech, równie jak wylosowane listy zastawne niezrealizowane w przeciągu lat 30 od dnia zapadłości, są zadawnione i nie mogą być więcej żądane.

§. 33.

Bank uważa posiadacza listu zastawnego i posiadacza kuponu za właścicieli tychże.

Jeżeli kto chce zapewnić sobie pobór procentów od listów zastawnych do niego należących, lub jeśli list zastawny i przychód z niego płynący ma być stale poświęcony na pewien cel, natenczas należy wnieść do Banku pisemną prośbę o winkulowanie.

Przy wypłacie procentu od winkulowanych listów zastawnych co za kwitami się odbywa, bank nie jest obowiązany rozpoznawać praw ziwości podpisu i nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w tym względzie.

Wolno jednak właścicielowi listu zastawnego żądać, aby zapłata kapitału przypadającego na winkulowany list zastawny, wypłata procentów, a w końcu dewinkulacya listu zastawnego nastąpić mogła jedynie za przedłożeniem jego podpisu, notaryalnie, lub sądownie legalizowanego.

§. 34.

W celu dewinkulowania listów zastawnych, winkulowanych na rzecz gmin, lub innych pod opieką władz zostających korporacyi i zakładów, potrzebnem jest nadto przyzwolenie władzy nadzorczej.

Jeżeli ma nastąpić dewinkulacya listu zastawnego na żądanie innej osoby, a nie tej, którą wymienia zastrzeżenie na liście zastawnym umieszczone natenczas, żądający musi się wykazać dokumentami publicznymi, albo notaryalnie, lub sądownie legalizowanymi, że nabył własność listu zastawnego.

§. 35.

Listy zastawne Banku krajowego mogą być użyte na lokacyę kapitałów fundacyjnych, kapitałów należących do zakładów zostających pod dozorem publicznym, tudzież funduszów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych i nareszcie służyć mogą według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych, lub kontraktowych.

III. Interesa bankowe.

a) Interes eskontowy, pożyczkowy i zastawniczy.

§. 36.

Bank krajowy upoważniony jest eskontować weksle, asygnacye i obligi.

Weksle muszą mieć z reguły trzy, a przynajmniej dwa podpisy osób, lub instytucyi finansowych wekslowo obowiązanych, znanych z wypłacalności.

Bank nie potrzebuje podawać powodów nieprzyjęcia wekslu do eskontu.

§. 37.

Dla ocenienia weksli podanych do eskontu, a względnie reeskontu, złożony będzie komitet cenzorów mianowanych, po zasięgnięciu opinii izb handlowych i towarzystw rolniczych, na wniosek dyrekcyi przez Radę nadzorczą, a zatwierdzonych przez Wydział krajowy na trzy lata.

Po upływie trzechlecia ci sami cenzorowie mogą być ponownie powołani. Krewni w linii zstępnej i wstępnej, spólnicy i prokurzyści dyrektorów i cenzorów nie mogą być cenzorami.

§. 38.

Przy objęciu swego urzędowania cenzorowie złożyć mają pisemne przyrzeczenie, że przy ocenieniu weksli postępować będą z największą bezstronnością.

Żaden z nich nie może brać udziału w ocenianiu weksli przedsiębiorstwa, w którem uczestniczy w jakikolwiek sposób.

§. 39.

Gminom i powiatom Bank krajowy udzielać będzie pożyczki po przedłożeniu uchwał właściwych reprezentacyi, powziętych w tej mierze i po wykazaniu się przepisanem w ustawach zatwierdzeniem uchwał przez władze wyższe.

§. 40.

Bank krajowy udzielać będzie pożyczki na akta notaryalne gminom, powiatom, stowarzyszeniom zaliczkowym i innym, opartym na ustawie z dnia 9 kwietnia 1873 Dz. u. p. Nr. 70, oraz kołom kredytowym, kasom oszczędności w ogóle gminnym i powiatowym kasom oszczędności i kasom pożyczkowym, ostatnim czterem instytucyom jednak tylko za poręczeniem właściwych gmin lub powiatów. wykazanem uchwałą reprezentacyi gminnej, lub powiatowej, zatwierdzoną przez władzę wyższą, jak tego ustawy wymagają.

§. 41.

Na podstawie pożyczek udzielonych powiatom, lub gminom i do wysokości tych pożyczek wydawać może Bank krajowy obligacye komunalne.

Za opłatę procentów i kapitału tych obligacyi ręczy Bank krajowy przedewszystkiem pożyczkami powiatowemi i gminnemi, dalej funduszem rezerwowym i aktywami swojemi.

Na każdej obligacyi komunalnej umieszczone będzie potwierdzenie Rady nadzorczej, iż obligacya wydana została na podstawie pożyczki udzielonej gminie lub powiatowi.

§. 42.

Zaliczki na zastaw papierów publicznych (§. 3 lit. d.) udzielane będą na przeciąg czasu nie krótszy jak dni 8, a nie dłuższy jak dni 90.

Rada nadzorcza ustanowi na wniosek Dyrekcyi normy, na które papiery wartościowe, do jakiej wysokości i na jaki procent zaliczki udzielane być mają.

§. 43.

Dłużnikowi wolno spłacić przed terminem zaliczkę na zastaw papierów otrzymaną. Nie upoważnia go to jednak do żądania zwrotu procentów z góry uiszczonych.

§. 44.

Jeżeli przyjęta przy udzieleniu zaliczki wartość giełdowa papierów w zastaw danych, obniży się na $^3/_4$ przyjętej wartości kursowej, winien dłużnik złożyć odpowiedni dalszy zastaw, lub spłacić stosowną część zaliczki. W przeciwnym razie Bank krajowy upoważnionym jest sprzedać zastaw w całości, lub w części na giełdzie przed terminem spłaty zaliczki, a nadwyżkę po zaspokojeniu własnej należytości pozostałą, przechować jako depozyt bezprocentowy do dyspozycyi dłużnika lub na rzecz jego złożyć do sądu.

Jeżeliby kwota ze sprzedaży zastawu uzyskana, nie wystarczała na zaspokojenie pretensyi Banku, dłużnik obowiązany jest pokryć pozostałą resztę pretensyi.

§. 45.

Jeżeli zaliczka nie została spłaconą w terminie, upoważniony jest Bank bez odnoszenia się do dłużnika i bez sądowej interwencyi sprzedać zastaw w całości, lub w części w celu pokrycia swoich pretensyi, do których należą także koszta sprzedaży.

§. 46.

Rada nadzorcza oznaczy, na jakie przedmioty mogą być udzielane pożyczki w oddziale zastawniczym, oraz ustanowi na wniosek Dyrekcyi wysokość stopy procentowej i należytości manipulacyjnych. Wysokość tych ostatnich należytości wymaga zatwierdzenia Rządu.

§. 47.

Pożyczki na zastaw (§. 46) udzielane będą na czas nie dłuższy, jak 6 miesięcy i mogą być także częściowo spłacane.

§. 48.

Jeżeli przedmioty zastawione nie zostaną w terminie wykupione, lub na nowo zastawione, natenczas służy Bankowi krajowemu prawo bez odnoszenia się do dłużnika i bez sądowej interwencyi sprzedać zastaw w całości,

lub w części w celu pokrycia swoich pretensyi, do których należą także koszta sprzedaży. Sprzedaż nastąpić ma w drodze publicznej licytacyi. Towary, mające cenę giełdową, lub targową mogą być także sprzedane bez licytacyi przez przysięgłego stręczyciela.

§. 49.

Bank krajowy uważa posiadacza kwitu zastawniczego za uprawnionego do wykupna zastawów i w ogóle do wszelkich czynności, jakie właściciel zastawu przedsiębrać może. Zakład nie bada wiarygodności potrzebnych w interesie zastawniczym podpisów stron i nie przyjmuje żadnej za nie odpowiedzialności.

b) Przyjmowanie pieniędzy na asygnaty kasowe i rachunek bieżący.

§. 50.

Bank krajowy wydawać będzie na złożoną gotówkę w kwocie najmniej 100 zł. w. a. oprocentowane asygnaty kasowe.

Formularze asygnat podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 51.

Bank krajowy będzie przyjmować gotówkę na rachunek bieżący i uskuteczniać do wysokości złożonej kwoty wypłaty zlecone przez wkładającego, bądź wypłacając w gotówce przekazy (cheques) przezeń wystawione, bądź przepisując na żądanie wkładającego kwotę przezeń złożoną w całości, lub części na rachunek innej osoby.

Formularze przekazów (cheques) podlegają rządowemu zatwierdzeniu.

§. 52.

Zakład uważa posiadacza na okaziciela opiewającej asygnaty kasowej za uprawnionego do odbioru pieniędzy, o ile wkładający nie zastrzeże, iż pieniądze mogą być wydane tylko jemu lub wylegitymowanemu legalizowanym dokumentem pełnomocnikowi albo prawonabywcy.

c) Inne interesa bankowe.

§. 53.

Sposób prowadzenia interesów bankowych, wymienionych w §. 3 statutu w ustępie B) pod lit. a), b), c) i i) określa regulamin.

§. 54.

Rada nadzorcza oznaczy na jakie towary rozciągać się ma interes komisowy Banku krajowego i wyda szczegółowe instrukcye w tej mierze.

§. 55.

Czynności pośredniczenia w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw rolniczych, przemysłowych i handlowych, oraz udzielanie im pożyczek (§. 3 ustęp B lit. l) mogą być przedsiębrane tylko za poprzednią uchwałą Rady nadzorczej powziętą od wypadku do wypadku.

Udzielanie pożyczek na przedsiębiorstwa melioracyjne, ułatwianie na drodze kredytu tworzenia się spółek melioracyjnych, a względnie wykonywanie robót melioracyjnych na rachunek osób trzecich, określone będzie osobną instrukcyą ułożoną przez Radę nadzorczą, a zatwierdzoną przez Wydział krajowy.

d) Interesa bankowe z stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi, opartemi na ustawie z dnia 9 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 70).

§. 56.

Dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, opartych na ustawie z 9 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 70), może Bank krajowy utworzyć osobny oddział interesów bankowych, a to z jednej strony, w celu ułatwienia tym stowarzyszeniom kredytu udzielanego w myśl poprzednich postanowień tego statutu, w celu otwarcia im na podstawie odpowiednich skryptów notaryalnych kredytu niepokrytego w rachunku bieżącym, w celu załatwiania ich interesów pieniężnych na placach bankowych, oraz w celu lokacyi zwyżek kasowych tych stowarzyszeń, z drugiej strony celem korzystania z ich pośrednictwa w interesach Banku.

§. 57.

W razie utworzenia takiego oddziału, stowarzyszenia chcące być dopuszczone do korzystania z niego, winny się poddać nadzorowi Banku krajowego w myśl instrukcyi osobnej, którą uchwali Rada nadzorcza

Dla oddziału tego ustanowionym będzie osobny komitet cenzorów, przy którego utworzeniu przyznaną będzie stowarzyszeniom ingerencya, określona bliżej przez Radę nadzorczą w osobnej instrukcyi.

§. 58.

Bank krajowy w myśl postanowienia §. 3 ustępu B. pod lit. l) współdziałać będzie przy zachowaniu przepisu §. 55 przy zakładaniu towarzystw zarobkowych i gospodarczych, mających za przedmiot przedsiębiorstwa pod przytoczoną lit. l) wymienione.

e) Uposażenie działu bankowego.

§. 59.

Za zobowiązania Banku krajowego wypływające z interesów bankowych (§. 3 lit. B) odpowiada przedewszystkiem fundusz rezerwowy, utworzyć się mający w myśl postanowienia §. 62 lit. b) statutu, następnie zaś kapitał zakładowy, składający się z kwoty jednego miliona zł. którą kraj wyposaża dział bankowy i z kwot przekazywanych na pomnożenie kapitału zakładowego w myśl §. 62 lit. a) statutu.

§. 60.

Jeśliby w skutek zaszłych strat kapitał zakładowy Banku krajowego zmniejszył się do połowy, Rada nadzorcza obowiązaną jest donieść o tem niezwłocznie Wydziałowi krajowemu celem dalszego zarządzenia.

IV. Bilans i fundusz rezerwowy.

§. 61.

Rok słoneczny jest rokiem administracyjnym Banku. Co rocznie dnia 31 grudnia Dyrekcya zamyka rachunki i układa bilans i inwentarz majątkowy Banku. Zestawienia te, po ścisłem sprawdzeniu, zaopatrzone podpisem Dyrekcyi i naczelnego buchhaltera, Rada nadzorcza przeszle wraz z sprawozdaniem swem Wydziałowi krajowemu, który przedłoży je Sejmowi na najbliższej sesyi celem wydania absolutoryum.

Jeśliby Bank wszedł w życie w ciągu roku słonecznego, natenczas pierwsze zamknięcie rachunków i bilans, tudzież inwentarz majątkowy ułożone będą dopiero z końcem najbliższego roku słonecznego.

§. 62.

Nadwyżka przychodów Banku, obliczona w myśl postanowień prawa handlowego obracaną będzie:

a) w 70% na pomnożenie zakładowego majątku Banku, dopóki tenże nie dojdzie do dwóch milionów złr.,

b) w 30% na utworzenie funduszu rezerwowego w celu pokrycia możebnych strat.

Fundusz rezerwowy służy zarówno dla oddziału hipotecznego jak i bankowego.

§. 63.

Gdy kapitał zakładowy Banku dojdzie do dwóch milionów zł., nadwyżka coroczna przychodów Banku krajowego o ile nie będzie potrzebną na utrzymanie w powyższej wysokości kapitału zakładowego, oddaną będzie do dyspozycyi Sejmowi krajowemu.

V. Zarząd i nadzór.

§. 64.

Bezpośredni zarząd Banku krajowego i zastępywanie tegoż w obec trzecich osób należy do Dyrekcyi.

§. 65.

Dyrekcya ma siedzibę we Lwowie i składa się z trzech dyrektorów.

W razie przeszkody w urzędowaniu dyrektora, Wydział krajowy zarządza zastępstwo z łona Rady nadzorczej.

§. 66.

Wydział krajowy mianuje dyrektorów na podstawie przedstawienia Rady nadzorczej a naczelnego buchhaltera i kasjera na podstawie przedstawienia Dyrekcyi, oznaczając zarazem wysokość kaucyi służbowej dla obu ostatnich funkcyonaryuszy.

Stosunki służbowe Dyrektorów określi Wydział krajowy po wysłuchaniu Rady nadzorczej osobnemi normami, które poda do wiadomości Sejmu krajowego.

§. 67.

Dyrekcyi podlegają wszyscy urzędnicy i słudzy Banku. Ustanowienie i zmiana etatu następuje za uchwałą Wydziału krajowego powziętą na podstawie wniosków Rady nadzorczej. Obsadzenie posad z wyjątkiem naczelnego buchhaltera i kasjera (§. 66) należy do Dyrekcyi, z zastrzeżeniem zatwierdzenia nominacyi urzędników przez Radę nadzorczą

§. 68.

Do ważności uchwał Dyrekcyi potrzebny jest komplet trzech dyrektorów, lub urzędujących zastępców i zgoda dwóch uczestników posiedzenia.

Dokumenta zobowiązujące zakład muszą być podpisane przez dwóch Dyrektorów, albo przez jednego z nich i jednego zastępcę.

Przepisy o prokurzystach oraz bliższe szczegóły wewnętrznego toku i rozdziału czynności zawiera regulamin.

§. 69.

Rada nadzorcza wykonuje kontrolę nad Bankiem krajowym i czuwa nad jego bezpieczeństwem.

§. 70.

Do zakresu Rady nadzorczej należy:

A. W dziale hipotecznym.

1. Potwierdzenie na listach zastawnych, że wydane zostały na podstawie nabytej przez Bank, a odpowiadającej statutowi wierzytelności hipotecznej (§. 26 lit. g).

B. w dziale bankowym.

2. potwierdzanie pożyczek gminnych i powiatowych na obligacyach komunalnych, że wydane zostały na podstawie pożyczki udzielonej gminie lub powiatowi (§. 40);

3. mianowanie cenzorów (§. 37);
4. oznaczanie wysokości zaliczek i procentu przy przyjmowaniu papierów wartościowych w zastaw (§. 42);
5. oznaczanie przedmiotów, które w zastaw będą brane oraz ustanawianie wysokości procentu i należytości manipulacyjnej w oddziale zastawniczym (§. 46);
6. ustanawianie należytości od depozytów przyjętych przez Bank do przechowania;
7. oznaczanie towarów, które obejmować może interes komisowy Banku i wydanie osobnych instrukcyi dla interesu komisowego (§. 54);
8. przyzwalanie od wypadku do wypadku na podejmowanie czynności określonych w §. 3 ustępie B. pod lit. l) tego statutu (§ 55);
9. wydanie instrukcyi osobnej co do interesów z stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi (§. 57);

C. w ogólności.

10. wnioski do zmiany regulaminu dla Banku krajowego; ewentualnie wydanie regulaminu dla filii banku, oraz prowincyonalnych organów pomocniczych i wykonawczych (§. 74);
11. przedstawianie propozycyi na posady dyrektorów (§. 66);
12. wnioski do ustanowienia i zmiany etatu, oraz zatwierdzanie nominacyi urzędników (§. 67);
13. uchwalanie, czy ma być naruszony kapitał funduszu rezerwowego;
14. przekonywanie się o stanie funduszów Banku i o prowadzeniu interesów, przeprowadzanie przynajmniej co kwartał szkontra kasy i rewizyi ksiąg.

§. 71.

Rada nadzorcza składa się z dziewięciu członków i czterech zastępców, wybranych przez Sejm krajowy na przedstawienie Wydziału krajowego.

Wydział krajowy mianuje z grona Rady nadzorczej Przewodniczącego i jego zastępcę.

Członkowie Wydziału krajowego, urzędnicy krajowi, dyrektorowie i urzędnicy Banku krajowego nie mogą być członkami Rady nadzorczej.

§. 72.

Na posiedzeniu Rady nadzorczej biorą udział z głosem doradczym dyrektorowie lub urzędujący ich zastępcy z wyjątkiem spraw wymienionych w §. 70 pod l. 11 i 14, które załatwiane być mają w nieobecności urzędujących członków Dyrekcyi.

Do ważności uchwał Rady nadzorczej potrzebna jest obecność pięciu członków Rady nadzorczej lub ich zastępców, oraz dwóch dyrektorów lub urzędujących zastępców i większość głosów obecnych członków Rady nadzorczej, względnie ich zastępców.

Przy załatwianiu spraw wymienionych w §. 70 pod liczbami 11 i 13 potrzebną jest obecność siedmiu członków Rady nadzorczej, lub ich zastępców.

Bliższe szczegóły co do toku czynności Rady nadzorczej określi regulamin.

§. 73.

Zwierzchniczy nadzór nad Bankiem krajowym wykonuje Reprezentacya kraju, t. j. Sejm, a w jego zastępstwie Wydział krajowy.

W szczególności należy do Wydziału krajowego:

1. Wydanie regulaminu dla Banku krajowego (§. 70 lit. C. l. 10);
2. ustanowienie stopy procentowej dla pożyczek hipotecznych i wysokości dodatku na koszta zarządu (§. 11), oraz ustanowienie stopy procentowej prowizyi zwłoki (§. 14);
3. oznaczanie miejscowości, w których Bank może udzielać pożyczek hipotecznych na domy (§. 4);
4. oznaczenie zakładu ubezpieczeń, w którym mają być ubezpieczone budynki służące za hipotekę pożyczki (§. 6);
5. zatwierdzanie cenzorów (§. 37);
6. zatwierdzenie instrukcyi o wykonywaniu przedsiębiorstw melioracyjnych (§. 55);
7. przedkładanie każdoczesnemu Sejmowi sprawozdania o stanie Banku krajowego (§. 61);
8. mianowanie dyrektorów, naczelnego buchhaltera i kasyera oraz zarządzanie zastępstwa w Dyrekcyi (§§. 65 i 66);
9. ustanowienie norm służbowych dla Dyrekcyi i urzędników, oraz ustanowienie i zmiana etatu (§§. 66 i 67);

10. ustanawianie filii, oraz organów pomocniczych i wykonawczych dla Banku krajowego (§. 75);
11. szkontrowanie kasy Banku krajowego i rewidowanie ksiąg każdej chwili, kiedy potrzeba tego uznaną została.
12. wykonywanie nadzoru w myśl ustawy z dnia 24. kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 48) i ustanowienie komisarza, który wykonywać ma funkcye wskazane w przytoczonej ustawie.

Oddział bankowy zostaje pod nadzorem Rządu w myśl cesarskiego patentu z 26. listopada 1852. (Dz. u. p. nr. 253).

§. 74.

Bank krajowy ma prawo zakładać filie w kraju, oraz ustanawiać prowincyonalne organa pomocnicze i wykonawcze dla wszystkich, lub niektórych tylko działów swojego zakresu. Ustanawianie filii oraz organów pomocniczych i wykonawczych z oznaczeniem zakresu działania, uchwala Wydział krajowy na wniosek Rady nadzorczej, która następnie osobnemi regulaminami i instrukcyami określi szczegółowo stosunek filii i wspomnionych organów do centralnego zarządu.

§. 75.

Przy pożyczkach nie przenoszących 1000 zł. w. a., wypłata kapitału pożyczkoweg i pobór rat pożyczkowych mogą się odbywać:

a) za pośrednictwem rządowych kas poborowych o tyle i na tak długi czas, jak Rząd na to przyzwoli, i
b) za pośrednictwem kas Wydziałów powiatowych.

VI. Zmiana statutów i zwinięcie zakładu.

§. 76.

Zmiany statutów uchwala Sejm krajowy. Zmiany te podlegają zatwierdzeniu Rządu.

Jeśliby okoliczności wymagały zwinięcia zakładu, winien Wydział krajowy po wysłuchaniu Rady nadzorczej przedłożyć odpowiednie wnioski Sejmowi. który uchwali zarazem sposób przeprowadzenia postanowionego zwinięcia zakładu.

§. 77.

W razie rozwiązania Banku krajowego w skutek uchwały Sejmu krajowego, cały majątek Banku przechodzi na własność kraju.

Nr: 82.

Ustawa z dnia 24 maja 1882,

mocą której zmienione zostają przepisy karne ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35), o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże, tudzież ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37) o środkach zapobiegających księgosuszowi i tępiących tę zarazę.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

Artykuł I.

Uchyla się §§. 44 i 45 ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35) o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże a na ich miejsce zaprowadza się przepisy następujące:

§. 44.

Kto zaniedba uczynić doniesienie, będąc do tego według ustawy niniejszej lub według rozporządzeń na jej zasadzie wydanych, obowiązanym, staje się winnym przekroczenia i karany być ma aresztem aż do dwóch miesięcy lub grzywnami aż do 300 złotych.

Przełożony gminy (obszaru dworskiego) lub ktokolwiek jego zastępujący, jeżeli zaniedba dopełnić ciężącego na nim obowiązku doniesienia o

chorobie podejrzanej, albo jeżeli w paszportach bydła lub w świadectwach pochodzenia poświadczy nieprawdę, chociażby tylko przez niedbałość, staje się winnym przekroczenia i karany być ma grzywnami aż do 300 zł.; w okolicznościach obciążających skazany być może na areszt aż do dwóch miesięcy.

§. 45.

Kto działa przeciw jakimkolwiek innem zarządzeniom w ustawie tej zawartym lub na jej zasadzie wydanym, staje się winnym przekroczeuia i karany być ma aresztem aż do 6 miesięcy lub grzywnami aż do 500 zł.

Wykroczenie jednak karane ma być jako występek:

1. w przypadkach, w których według ustawy (§. 46) zawyrokowany być ma przepadek zwierząt lub płodów zwierzęcych surowych;

2 gdy zaraza bydło dotknęła;

3. gdy człowiek wystawiony został na uszkodzenie cielesne lub śmierć.

Skazuje na się areszt aż do 2 lat lub grzywny aż do 2000 zł.; jeżeli człowiek poniósł śmierć, na areszt ścisły od jednego miesiąca aż do 3 lat.

Artykuł II.

Uchyla się §§. 38 i 39 ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37) o środkach zapobiegających księgosuszowi i tępiących tę zarazę a na ich miejsce zaprowadza się przepisy następujące:

§. 38.

Przepisy §. 44 ustawy o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże, stosowane być mają także do tej ustawy.

Kto jednak zaniedba uczynić doniesienie, którego nieuczynienie pociągnąć może za sobą przepadek zwierząt; tudzież kto działa przeciw zarządzeniom co do przedstawiania paszportów bydlęcych w obszarze granicznym w §. 9 wzmiankowanym, albo przeciw jakimkolwiek innym przepisom szczególnym, tyczącym się zapobiegania i tępienia księgosuszu, w tej ustawie zawartym lub przeciw zarządzeniom na jej zasadzie wydanym, staje się winnym występku, który karany być ma karami przepisanemi w §. 45 ustawy o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i ich tępieniu ze względem na większe niebezpieczeństwo, wynikające z przekroczenia przepisów o księgosuszu.

Zwierzęta i płody zwierzęce surowe, które wbrew zakazowi wprowadzono lub przeprowadzono przez granicę państwa lub kraju, z któremi ominięto wyznaczone stacye wchodu lub przerwano postawiony kordon, uznać ma Władza karna za przepadłe.

Bydło rogate, napotkane w okręgu pogranicznym. w §. 9 wzmiankowanym, może być uznane za przepadłe, jeżeli przepisanym paszportem bydlęcym nie jest uprawnione, albo jeżeli zaniedbano uczynić przepisanego doniesienia celem zaciągnięcia go do regestru bydła i opatrzenia go znakiem wypal nym, który drogą rozporządzenia będzie przepisany Bydło jednak musi być uznane za przepadłe, jeżeli można mniemać, że zostało przemycone.

Przepisy powyższego ustępu stósowane być mają i wtedy, gdy bydło takie, pochodzące z obszaru pogranicznego, napotkane będzie po za obszarem pogranicznym.

§. 39.

Postępowanie i wyrokowanie co do czynów karygodnych, w pierwszym ustępie §. 38 wzmiankowanych, należy do Władzy administracyjnej powiatowej, a jeżeli bydło nadeszło morzem do władzy zdrowotnej morskiej pierwszej instancyi, co do innych czynów karygodnych, jest rzeczą sądów.

Zresztą stósowane będą przepisy §§. 46, 47, 49 i 50 ustawy o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i ich tępieniu.

Arttykuł III.

Przepisy powyższe stósowane będą do czynów karygodnych, popełnionych przed zaprowadzeniem ustawy niniejszej, tylko o tyle, o ile są łagodniejsze od tych, których miejsce mają zająć.

Artykuł IV.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu i rolnictwa.

Schönbrunn, dnia 24 maja 1882.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w. **Falkenhayn** r. w. **Pražák** r. w. **Pino** r.w.